

ABSTRACTS

Zoltán Ábrám

■ ***Tobacco Control: Research, Prevention, Training, Human Rights***

Keywords: *smoking, tobacco, human rights, Romania*

Between 2012 and 2018, the University of Medicine and Pharmacy from Țirgu Mureș, in partnership with American, Hungarian and Romanian scientists from dozens of institutions, has launched a research entitled *Building Capacity for Tobacco Research in Romania*, composed of seven complementary research studies. One of these studies was the *Tobacco-free Medical University* project, which resulted in the introduction of the tabaccology course in the curricula of students. This project and other two studies were presented in November 2016 in the Romanian Parliament with the report entitled *The Economics of Tobacco and Tobacco Taxation in Romania*. We are member of 2035 – *The First Tobacco-free Generation* movement being invited to the Global Forum on Human Rights and Tobacco-free World (Bucharest, Cotroceni Palace, 26th March 2019).

Gábor Kassay – Ferenc Szenkovits

■ ***Autonomous Institution and a Younger Work Community***

Keywords: *Babeș-Bolyai University, mathematics, computer science, research*

The aim of this note is a brief presentation of the research and teaching at the Department of Mathematics and Computer Science of the Hungarian Department within the Babeș-Bolyai University. This department was created in 2011 according to the new Law of Education and opens up new perspectives for the Hungarian minority in Romania. During the last decade, many talented young people have been employed. We mention some of their research topics and stress that their results have been published in high-ranking international journals.

Miklós Kontra

■ ***Hungarian Self-destruction and Self-construction in Romania***

Keywords: *Romania, national minority, Hungarians, Transylvania*

In response to the editor's request, the author briefly describes three cases illustrating his concerns regarding Hungarian research and higher education in Transylvania. Hungarian education began to flourish after 1990, but the drastic increase in students and the business model of higher education also brought with them BA and MA programs and an insufficient number of qualified university instructors in some institutions. Such programs cause considerable social harm to Hungarians. Another problem is that research results have been ignored by politicians. For instance, in 1994, linguistics professor Sándor N. Szilágyi proposed a "Bill on the Rights Concerning Ethnic and Linguistic Identity, and the Fair and Harmonious Coexistence of Ethnic and Linguistic Communities". In principle, this is a non-discrimination bill, but it defines rights for both majorities and minorities (e.g. Romanians in Hungarian-majority Covasna County and Hungarians in Romanian-majority Cluj County). There is no doubt that Szilágyi's bill, had it been passed by the Bucharest parliament, would have eased interethnic linguistic tensions in Romania considerably. However, Hungarian politicians chose to ignore it. In contrast to the previous two cases of ethnic self-destruction, the third is one of self-construction/development. Hungarian teachers, writers of textbooks and teacher educators have created a program and several textbooks of Hungarian as mother tongue for 10- to 14-year-olds in Romania, which are greatly superior both linguistically and pedagogically to the books used in the public education system in Hungary.

Tamás Kozma

■ ***Social Learning and Community Innovations***

Keywords: *social innovation, community, problem-solving, learning*

"Social innovation" became a buzzword in the respective literature. The author defines it as a) a bottom-up activity; b) an activity which meets a challenge and solves the problem behind the challenge; c) an activity that transforms the whole community during and by the problem-solving process; and d) an activity the results of which are sustainable and serve

as the basis of new problem-solving. The essence of social/community innovation is learning in the broadest sense of the word. The community learns new information and new competencies, while meeting the challenge and solving the problem. Sustainability, however, needs not only spontaneous innovation, but also hierarchically organised agencies. The transformation of the community is not only a chain of innovations; instead it can be viewed as a constant rivalry between innovative and conservative forces. This rivalry seems to be constant; yet, according to historical studies, the innovation/regulation spiral is on the rise.

Daniella Ludvig

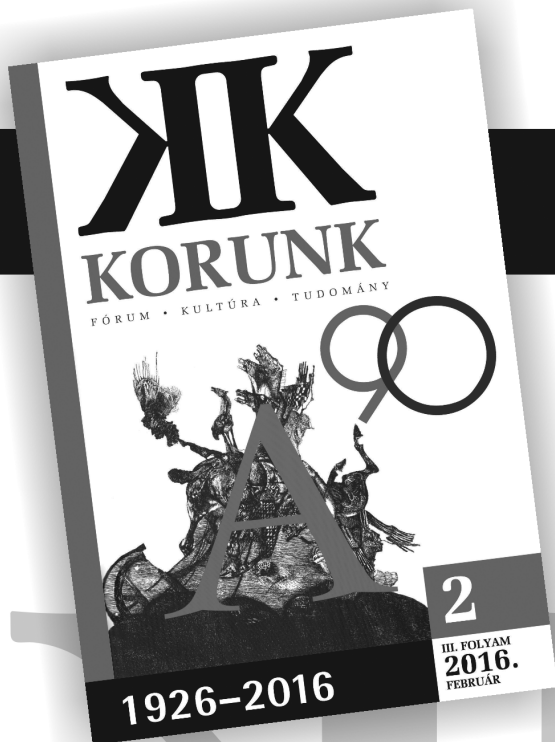
■ ***The Esterházy House in Cluj/Kolozsvár and its Residents***

Keywords: *Esterházy, Teleki, Kolozsvár, history, Gyulaffy, orphanage, Transylvania*

The first orphanage in Kolozsvár used to be in the building on Egyetem Street Nr. 8, in the later so-called Esterházy House.

A memorial tablet from 1742 commemorates the donation of the building by count László Gyulaffy, whose name is kept in secret on the tablet. A note from 1880 by count János Esterházy, who was one of the owners of the House, contains the history of the building which was unpublished yet. The House became the home of the Esterházy Family in 1790, when the Governor of Transylvania moved to Kolozsvár from Nagyszeben. Several illustrious family members grew up here in the next centuries, with heroes of the Hungarian Revolution of 1848, Miguel and Kálmán, among them. The guests of the house were also reputable: Miguel de Braganza, the later Portuguese king, or count Pál Teleki, the prime minister, who always stayed there when he was in Kolozsvár. The house was the property of the Esterházy's until 1949, when the communist Romanian government expelled the residents and nationalized it. The family got the house back in 2008.

KORUNK

TÁRSADALOMTUDOMÁNY
KULTÚRA
IRODALOM

a Kárpát-medence egyik legrégebbi alapítású magyar nyelvű folyóirata
értelmiségi fórum – kisebbségi szemle – nemzetiségi intézmény
az erdélyi és európai hagyományok ötvözete
híd az erdélyi és egyetemes magyar tudománypublikálás,
irodalom és művészet között

KORUNK – KORUNK AKADEμία
KOMP-PRESS – KORUNK STÚDIÓGALÉRIA

**TÁMOGASSA A KORUNK FOLYÓIRATOT
ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERÉT**

Anyagi támogatása lehetséges módzatairól a korunk@gmail.com email címen,
a (0040) 264-375-035 és (0040) 742-061-613 telefonszámokon konkrét felvilágosítást nyújtunk.

www.korunk.org
<http://epa.oszk.hu/00400/00458>

*Segítségével a KORUNK
és intézményrendszere életben maradásához járul hozzá.
Köszönjük!*

SZÁMUNK SZERZŐI

A lapszámot szerkesztette: **Cseke Péter**
Ábrám Zoltán (1963) – egyetemi tanár, Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem, Közegészségtani Tanszék, az EMKE Közép-Erdélyi régió alelnöke, Marosvásárhely

Balázs Imre József (1976) – költő, egyetemi docens, BBTE, főszerkesztő-helyettes, Korunk, Kolozsvár

Balog Adalbert (1973) – egyetemi tanár, rektor-helyettes, Sapientia EMTE, Marosvásárhely

Bauer Béla (1961) – szociológus, ifjúságkutató, PhD, a Századvég Alapítvány vezető kutatója, Budapest

Bors Eszter (1985) – képzőművész, Csíkszereda

Cseke Péter (1945) – irodalomtörténész, ny. egyetemi tanár, Kolozsvári Kommunikáció- és Média tudományi Intézet, igazgató, Kolozsvár

Demeter Csanád (1981) – történész, PhD, tanár, Székelyudvarhely.

Demény Péter (1972) – költő, szerkesztő, Látó, Marosvásárhely

Földi Imelga (1988) – doktorandusz, BBTE, Kolozsvár

Gasparicsné Kovács Erzsébet (1960) – főiskolai tanár, PhD, Apor Vilmos Katolikus Főiskola, főszerkesztő, Anyanyelvi és Irodalmi Nevelés, Vác

Gömöri György (1934) – költő, műfordító, irodalomtörténész, ny. egyetemi tanár, Cambridge

Jeszenszky Géza (1941) – történész, egyetemi tanár, politikus, diplomata

Kassay Gábor (1956) – matematikus, egyetemi tanár, BBTE, Kolozsvár

Kenéz Ferenc (1944) – költő, Budapest

Kontra Miklós (1950) – nyelvész, az MTA doktora, az MTA Nyelvtudományi Intézetének tudományos főmunkatársa, Budapest

Kovács Boglárka (1997) – egyetemi hallgató, BBTE, Kolozsvár

Kozma Tamás (1939) – nevelés- és oktatásszociológus, a Debreceni Egyetem emeritus professzora, Budapest

Lőrincz Anna (1998) – egyetemi hallgató, BBTE, Kolozsvár.

Ludányi András (1940) – politológus, az Ohio Northern University emeritus professzora, az ITT-OTT Kalendárium társszerkesztője, Ada (Ohio, USA) – Budapest

Ludvig Daniella (1964) – televíziós szerkesztő, dokumentumfilm, Szada, Magyarország

Medgyesi Emese (1961) – író, Genf, Svájc

Molnár Judit (1950) – tanár, közíró, Nagyvárad

Nagy Attila (1954) – tüdőgyógyász főorvos, költő, Marosvásárhely

Péntek János (1941) – nyelvész, etnológus, ny. egyetemi tanár, az MTA külső tagja, Kolozsvár

Péter Árpád (1981) – kritikus, PhD, egyetemi oktató, BBTE, Kolozsvár

Sas Péter (1954) – művelődés- és irodalomtörténész, PhD, Budapest

Szenkovits Ferenc (1959) – matematikus, egyetemi docens, BBTE, Kolozsvár

Szilágyi Orsolya (1979) – művészettörténész, Kolozsvár

Tonk Márton (1973) – filozófus, egyetemi tanár, dékán, Sapientia EMTE, Kolozsvár

Virginás Andrea (1976) – irodalom- és filmesztéta, egyetemi docens, Sapientia EMTE, Kolozsvár

Zalai Miklós (1948) – író, szociográfus, Budapest

TÁMOGATÓK

25nka
Nemzeti Kulturális Alap

CONSILIUL JUDEȚEAN
CLUJ

MINISTERUL CULTURII ȘI
IDENTITĂȚII NAȚIONALE

Hungarians in America
Coalition

„Az erdélyi magyar tudomány(osság)ban a szokásosnál is nagyobb gondot okoz az, hogy a különböző tudományterületeken elérhető eredmények számszerű értéke igen különböző, a teljesítmények ezért nem hasonlíthatók össze. [...] Nálunk a köztestületi tagok vagy a publikációk számát tekintve a tudományművelés több mint ötven százaléka a társadalomtudományokra esik. Ezeknek jóval nagyobb a helyi »impaktja«, mint a nemzetközi, ilyen tekintetben számukra ez hátrányos. Önértékeléseikben a természettudományok művelői kizárólag saját mérhető, nemzetközi elismertségükre hivatkoznak. Hajlamosak rá, hogy ezt kérjék számon a társadalomtudományok művelőitől is. Sőt arra is, hogy ezen az alapon lenézzék az utóbbiakat. Azt az igényt pedig többnyire eleve elutasítják, hogy az ő tudományos teljesítményüknek is kellene legyen társadalmi »impaktja«. Saját közösségük számára természetesen az ő személyes presztízsük, elismertségük is sokat jelent. De ez nem elég. A sokkal szilárdabb szakmai háttérrel hiányolja például a közoktatás. De az elismertségért versengő tudományegyetemek számára az egyetemi képzéshez tartozó pedagógusképzés is sokkal kevésbé fontos, mint a tudományos képzés és a kutatás.”

(Péntek János)

ISSN 1222 8338

9 771222 283304 1 9 0 0 5 5 LEI 500 FT

CERCETARE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT – ÎN TIMP ȘI SPAȚIU
RESEARCH AND EDUCATION – IN TIME AND SPACE